

Revisionsberättelse för år 2014

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och överförmyndaren samt genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Kommunstyrelsen, nämnderna och överförmyndaren ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi noterar att nämnderna under året arbetat aktivt med att förbättra den interna kontrollen. Arbetet med att inarbeta intern styrning och kontroll som en del i det naturliga arbetssättet är på god väg, men varierar i såväl kvalitet som progress.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och överförmyndaren i Norrköpings kommun, i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt.

Vi bedömer att styrelse, nämnder och överförmyndaren i Norrköpings kommun bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Undantag är socialnämnden som inte lever upp till fullmäktiges ekonomiska mål.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och överförmyndarens interna kontroll i huvudsak har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

Kommunrevisionen

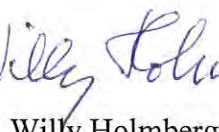
Vi tillstyrker, att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och överförmyndaren samt de enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2014 godkänns.

Vi åberopar bifogade redogörelse och rapporter.

Norrköpings kommun 2015-04-14

Peter Åbrodd

Willy Holmberg

Monica Brodén

Göran Ekdahl

Urban Pehrsson

Iréne Lindén

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagorna

Revisorernas redogörelse

De sakkunnigas rapporter (nr 1- 12 i revisorernas redogörelse)

Granskningsrapporter från lekmanarevisorerna i Rådhus AB med dotterbolag (nr 13-28 i revisorernas redogörelse)

Revisionsberättelser delägda bolag (nr 29 i revisorernas redogörelse),

Revisionsberättelser från kommunalförbunden (nr 30-31 i revisorernas redogörelse),

Revisionsberättelsen från Samordningsförbundet Östra Östergötland (nr 32 i revisorernas redogörelse)

2015-04-14

KR 2014/0001

Handläggare, titel, telefon

Caroline Nyman, stadsrevisor
011-15 17 99

Kommunfullmäktige

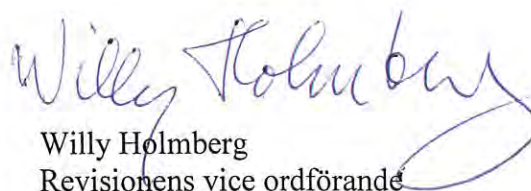
Revisorernas redogörelse

Inledning.....	2
Revisionen av nämnderna i sammandrag.....	3
Lekmannarevision.....	7
Revisionens rapporter under 2014.....	8
Revisionens granskningsrapporter och basgranskning över de kommunala företagen 2014.....	9

Revisorerna i Norrköpings kommun 2015-04-14

Peter Åbrodd
Revisionens ordförande

Willy Holmberg
Revisionens vice ordförande

Inledning

En viktig del i revisorernas arbete är planeringen, där valet av granskningsområde blir avgörande för revisionens resultat. Revisionens granskning sker därför utifrån en riskbedömning som dokumenteras i en revisionsplan. Revisorernas samlade bedömning finns i revisionsberättelsen och i lekmannarevisorernas granskningsrapporter. Revisorernas väsentligaste synpunkter finns sammanfattade i denna revisionsredogörelse.

Årets övergripande granskning har skett genom dialoger mellan nämndernas presidium och två förtroendevalda revisorer samt en basgranskning som revisionskontoret utfört. Dialogerna har dokumenterats med anteckningar och ingår tillsammans med rapporterna i revisorernas underlag till ansvarsprövningen. Basgranskningen har dokumenterats i en rapport vilken kommunicerats med nämnden som även besvarat de frågor som revisorerna ställt i en skrivelse till nämnden. Under året har sex fördjupningsgranskningar startats. Även dessa har kommunicerats med berörd nämnd vilken också besvarat frågor som revisorerna ställt i en skrivelse till nämnden. Det har också skett en granskning av delårsbokslut, årsredovisning och bokslut.

Granskningen av kommunen ska ske med en helhetssyn, vilket innebär att granskningen från lekmannarevisorerna i bolagen, stiftelserna och kommunalförbunden vägs in i den samlade bedömningen för kommunen som helhet. Genom att revisorer i bolagskoncernen, andra kommunala företag samt kommunalförbund är valda med personsamband underlättas revisionen och bedömningen av kommunens som helhet.

Revisionens arbete

Kommunen har sju förtroendevalda revisorer som under året haft 11 sammanträden samt ett planeringsmöte. Utöver dessa har varje revisor haft tillkommande aktiviteter i gransknings syfte t.ex. revisionsdialoger med nämnderna, fullmäktigemöten och lekmannarevisorsuppdrag.

Revisorerna har under året deltagit i STAREVs¹ erfarenhets- och årsmöteskonferenser samt vid den primärkommunala revisionskonferensen. Revisorerna har även varit aktiva i planering och deltagit vid Östrevs² utbildnings- och erfarenhetsdagar. En av revisorerna i Norrköpings kommun är ledamot av SKLs revisionsdelegation.

---

¹ Ett samarbetsorgan för förtroendevalda revisorer i kommuner, landsting och regioner med egna revisionskontor.

² Ett nätverk för förtroendevalda revisorer i Östergötland

Revisionskontoret

Antalet tjänster vid revisionskontoret är fyra, varav två tjänster var vakanta mellan april och december. Kommunrevisionen har ett ramavtal för revisionstjänster med revisionsföretaget Ernst & Young. Budgeten för kommunrevisionen var under 2014 totalt 4 272 tkr.

Revisionen av nämnderna i sammandrag

Under året har revisorerna genomfört en översiktlig granskning av samtliga nämnder, s.k. basgranskning. Utöver basgranskningen har även sex fördjupningsgranskningar startats inom särskilt utvalda områden. Granskning av delårsrapport, årsredovisning och bokslut har också genomförts. I det följande presenteras granskningarnas viktigaste resultat i kort sammandrag. Det är slutsatserna från dessa som ligger till grund för ansvarsprövningen och revisorernas uttalande i revisionsberättelsen.

Den generella bilden från årets granskningar är att nämnderna arbetat aktivt och bra med att förbättra den interna kontrollen. Fortfarande återstår en del arbete med den interna styrningen och kontrollen. Arbetet med att inarbeta intern styrning och kontroll som en del av det naturliga arbetssättet är på god väg.

Fullmäktiges precisering om hållbar utveckling innehåller flera komponenter varav jämställdhet och barnperspektiv särskilt lyfts i årets revision. Vår granskning har visat att samtliga nämnder inte tar hänsyn till jämställdhets- och barnperspektivet i sin uppdragsplan. Då uppdragsplanen är nämndens uppdrag till förvaltningen och ett viktigt styrinstrument för nämnden, påverkar detta verksamhetens arbete kring dessa områden.

Revisorernas rapporter finns även att läsa på hemsidan www.norrkoping.se/revision

Kommunstyrelsen

Utifrån vår samlade granskning av styrelsen gör vi bedömningen att räkenskaperna är rättvisande, verksamheten är ekonomiskt tillfredsställande, den interna kontrollen är tillräcklig och verksamheten är ändamålsenlig.

- Kommunstyrelsen inklusive serviceenheterna uppvisar ett resultat jämfört med budget på 67 300 tkr, vilket är en avvikelse med 1 % jämfört med budget.
- Kommunstyrelsen har skärpt uppsikten över nämnderna och bolagen, men uppsikten över kommunalförbunden behöver förbättras. Beredningstiden till fullmäktige är lång när verksamheter har svårigheter och behöver upprätta åtgärdsplaner. Kommunrevisionen efterlyser en förbättrad och snabbare process för rapportering till fullmäktige.
- Kommunstyrelsen har i årsredovisningen 2014, redovisat måluppfyllelse av de finansiella målen. Utifrån ett medborgarperspektiv är det viktigt att det i

årsredovisningen går att följa kommunens ekonomi från budget, *via delårsrapport* till årsbokslut. Med tanke på att budget och redovisning inte upprättas efter samma principer innebär det svårigheter att bedöma utfall mot budget samt även måluppfyllelse av de finansiella målen. Resultatanalysen och uppföljning mot budget blir därför inte tillräckligt tydlig och transparent.

Ett sätt att möjliggöra detta, är att komplettera årsredovisningen med en sammanfattande bedömning av om god ekonomisk hushållning uppnåtts.

Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden

Utifrån vår samlade granskning av nämnden gör vi bedömningen att räkenskaperna är rättvisande, verksamheten är ekonomiskt tillfredsställande, den interna kontrollen är tillräcklig och verksamheten är ändamålsenlig.

- Nämnden uppvisar ett resultat på 26 446 tkr, vilket motsvarar 5 % av nämndens totala budget. Nämnden har därmed uppnått det av kommunfullmäktige fastställda målet om ekonomisk balans. Huvuddelen av överskottet beror på att kostnaderna för försörjningsstöd blivit lägre än beräknat. Revisorerna noterar att nämnden behöver bättre och mer tillförlitliga prognosverktyg. Detta är ett arbete som nämnden påbörjat, men som behöver utvecklas över tid enligt svar från nämnden.
- Revisorerna har i sin granskning noterat att vuxenutbildningen behöver integreras bättre i nämndens styrning och uppföljning.

Barn- och ungdomsnämnden

Utifrån vår samlade granskning av nämnden gör vi bedömningen att räkenskaperna är rättvisande, verksamheten är ekonomiskt tillfredsställande, den interna kontrollen är *inte helt* tillräcklig och verksamheten är *i huvudsak* ändamålsenlig.

- Nämnden uppvisar ett resultat på -8 950 tkr, vilket motsvarar 0,4 % av nämndens totala budget.
- Nämnden behöver förbättra sitt systematiska kvalitetsarbete så att huvudmannens styrning över verksamheten blir överblickbar och samlad. Detta gäller även den interna kontrollen som behöver säkerställas från nämnd till enhet och därmed omfatta hela verksamheten. På så vis kan den mer aktivt utgöra underlag för nämndens styrning och ledning över tid.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden

Utifrån vår samlade granskning av nämnden gör vi bedömningen att räkenskaperna är rättvisande, verksamheten är ekonomiskt tillfredsställande, den interna kontrollen är tillräcklig och verksamheten är *i huvudsak* ändamålsenlig.

- Nämnden uppvisar ett överskott om 5 462,7 tkr, vilket motsvarar 15 % av nämndens totala budget. Nämnden når målet om ekonomisk balans.
- Revisorerna har i sin granskning uppmärksammat att nämnden behöver utveckla målformulering och styrning i uppdragsplanen.

Gymnasienämnden

Utifrån vår samlade granskning av nämnden gör vi bedömningen att räkenskaperna är rättvisande, verksamheten är *inte helt* ekonomiskt tillfredsställande, den interna kontrollen är tillräcklig och verksamheten är *i huvudsak* ändamålsenlig.

- Nämnden uppvisar ett resultat på -5 368,3 tkr och uppnår inte målet om ekonomisk balans. Underskottet motsvarar 1 % av nämndens totala budget.
- Uppföljningarna inom nämndens ansvarsområde behöver formaliseras och verksamhetsplaner behöver upprättas för att underlätta styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Enligt svar från nämnden pågår ett sådant arbete i verksamheten.

Kultur- och fritidsnämnden

Utifrån vår samlade granskning av nämnden gör vi bedömningen att räkenskaperna är rättvisande, verksamheten är ekonomiskt tillfredsställande, den interna kontrollen *inte är* tillräcklig och verksamheten är *i huvudsak* ändamålsenlig.

- Nämnden uppvisar ett resultat på 11,1 tkr och uppnår målet om ekonomisk balans.
- Revisorerna noterar att för att få en sammanhållen styrning behöver nämnden säkerställa att internkontroll, uppdragsplan, verksamhetsplaner och budget synkroniseras.

Socialnämnden

Utifrån vår samlade granskning av nämnden gör vi bedömningen att räkenskaperna är rättvisande, verksamheten är *inte helt* ekonomiskt tillfredsställande, den interna kontrollen är *i huvudsak* tillräcklig och verksamheten är *i huvudsak* ändamålsenlig.

- Nämnden uppvisar ett resultat på - 23 851,6 tkr vilket motsvarar 5,5 % av nämndens totala budget. För 2012 uppvisade nämnden ett resultat på -52 780 tkr och för 2013 var underskottet -8 873 tkr. Under 2013

genomfördes en omorganisation som även pågått under 2014. Fortfarande är missbruksvården det som är nämndens svårprognostiserade kostnader.

Revisorerna ser med oro på att nämnden inte har klarat av att anpassa sin verksamhet till fullmäktiges ekonomiska ramar trots tilläggsanslag.

- För att säkerställa att nämndens intentioner i uppdragsplanen realiserar behöver planen bli en integrerad del i styrningen. Där behöver exempelvis internkontrollplanen kopplas ihop med nämndens styrningen av verksamhet i stort.

Stadsplaneringsnämnden

Utifrån vår samlade granskning av nämnden gör vi bedömningen att räkenskaperna är rättvisande, verksamheten är ekonomiskt tillfredsställande, den interna kontrollen är tillräcklig och verksamheten är ändamålsenlig.

- Nämnden uppvisar ett resultat på 1 856,6 tkr, vilket motsvarar 7 % av nämndens totala budget. Nämnden når därmed målet om ekonomisk balans.
- Revisionen har uppmärksammat nämnden på att förbättra sin styrning och uppföljning genom att i större utsträckning ta hänsyn till fullmäktiges mål och preciseringar samt öka användandet av nyckeltal. I sitt svar till revisorerna anger nämnden att de gett kontoret i uppdrag att ta fram nyckeltal som kan användas i styrningen.

Tekniska nämnden

Utifrån vår samlade granskning av nämnden gör vi bedömningen att räkenskaperna är rättvisande, verksamheten är ekonomiskt tillfredsställande, den interna kontrollen är tillräcklig och verksamheten är ändamålsenlig.

- Nämnden uppvisar ett resultat på 2 323,6 tkr, vilket motsvarar 1 % av nämndens totala budget. Nämnden når därmed målet om ekonomisk balans.
- Revisionen har visat att nämnden bör förbättra sin styrning och uppföljning genom att i större utsträckning ta hänsyn till fullmäktiges mål och preciseringar. Ett sådant arbete är under utveckling enligt svar från nämnden.

Vård- och omsorgsnämnden

Utifrån vår samlade granskning av nämnden gör vi bedömningen att räkenskaperna är rättvisande, verksamheten är ekonomiskt tillfredsställande, den interna kontrollen är *i huvudsak* tillräcklig och verksamheten är ändamålsenlig.

- Nämnden uppvisar ett resultat på -1 138,8 tkr, vilket motsvarar 0,05 % av totala budgeten. Nämnden uppnår målet om ekonomisk balans.
- Revisionen har noterat att nämnden behöver stärka sin interna kontroll. Styrning och uppföljning behöver tydliggöras från uppdragsplanens mål till verksamhetens processer.

Överförmyndaren

Utifrån vår samlade granskning av nämnden gör vi bedömningen att räkenskaperna är rättvisande, verksamheten är ekonomiskt tillfredsställande, den interna kontrollen *i huvudsak* är tillräcklig och verksamheten är ändamålsenlig.

- Överförmyndaren uppvisar ett resultat på 933 tkr, vilket motsvarar 7 % av Överförmyndarens totala budget. Därmed uppnås målet om ekonomisk balans.
- Revisionen har pekat på att överförmyndaren behöver skapa en sammanhållen styrning från uppdragsplan till en separat verksamhetsplan som knyts till det ekonomiska utrymmet och fullmäktiges preciseringar. Ett systematiskt kvalitetsarbete behöver utvecklas så att styrningen blir en helhet. En aktuell internkontrollplan behöver upprättas utifrån en risk och konsekvensbedömning. Enligt svar från överförmyndaren är ett sådant arbete på gång samtidigt som en nämnd inrättas.

Valnämnd

Utifrån vår samlade granskning av nämnden gör vi bedömningen att räkenskaperna är rättvisande, verksamheten är ekonomiskt tillfredsställande, den interna kontrollen är tillräcklig och verksamheten är ändamålsenlig.

- Valnämnden uppvisar ett resultat på 1 011,6 tkr, vilket motsvarar 21 % av nämndens totala budget. Nämnden uppnår målet om ekonomisk balans.
- Revisorerna har påpekat att nämnden under verksamhetsåret som varit ett valår och stor aktivitet för nämnden saknat verksamhetsplan. Detta kommer nämnden att åtgärda inför 2015 enligt svar från nämnden.

Lekmannarevision

I de kommunala bolagen har fullmäktige utsett lekmannarevisorer som tillsammans med den auktoriserade revisorn i bolagen granskar utifrån olika perspektiv. Lekmannarevisorernas uppgift är att granska om företagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningen följer god sed i kommunal

verksamhet och genomförs utifrån aktiebolagslagen kap 10 och kommunallagen kap 9. Till sin hjälp har lekmannarevisorerna sakkunniga.

Varje lekmannarevisor har riskbedömt det bolag denna är satt att granska. I varje bolag har två revisionsdialoger skett med VD och styrelsens presidium. Därefter har en översiktlig granskning skett av bolaget. Revisionsfrågorna har varit om bolagets och VDs styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamhet och ekonomi varit ändamålsenlig och tillräcklig samt om den interna kontrollen varit god. Ett särskilt fokus i internkontrollen har varit på om upphandlingar och jävsattester sköts på ett tillfredsställande sätt. En viktig del i granskningen är att stärka den demokratiska insynen och kontrollen i kommunala aktiebolag. Vi har i granskningarna och dialogerna sett att bolagens hantering av handlingar och diarium bättre bör anpassas till gällande lagstiftning.

Revisionens rapporter under 2014

1. Kommunstyrelsen
Basgranskning 2014, KR-2014/0002
Bokslutsgranskning 2014, KR-2014/0002
Delårsgranskning 2014, KR-2014/0002-8
Fördjupad granskning av uppsiktsplikt, KR-2014/0002-
Granskning av internbanken, KR-2014/0002-
Fördjupad granskning av kommunens arbete för barn från resurssvaga
förhållanden, KR-2014/0041-
2. Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden
Basgranskning 2014, KR-2014/0007-2
3. Barn- och ungdomsnämnden
Basgranskning 2014, KR-2014/0005-2
4. Byggnads- och miljöskyddsnämnden
Basgranskning 2014, KR-2014/0014-3
5. Gymnasienämnden
Basgranskning 2014, KR-2014/0006-8
6. Kultur- och fritidsnämnden
Basgranskning 2014, KR-2014/0008-4
7. Socialnämnden
Basgranskning 2014, KR-2014/0009-3
8. Stadsplaneringsnämnden
Basgranskning 2014, KR-2014/0011-5
9. Tekniska nämnden
Basgranskning 2014, KR-2014/0012-3

10. Valnämnden
Basgranskning 2014, KR-2014/0003-3
11. Vård- och omsorgsnämnden
Basgranskning 2014, KR-2014/0010-7
12. Överförmyndaren
Basgranskning 2014, KR-2014/0004-2

Revisionens granskningsrapporter och basgranskning över de kommunala företagen 2014

Rådhuskoncernen

13. Granskningsrapport Norrköping Rådhus AB
14. Granskningsrapport Hyresbostäder i Norrköping AB inklusive döttrar
GranskningsPM, KR-2014/0032-3
15. Granskningsrapport Norrköpings Hamn och stuveri AB inklusive dotter
GranskningsPM, KR-2014/0031-2
16. Granskningsrapport Samhälls- och Eventfastigheter i Norrköping AB
17. Granskningsrapport Etablering Norrköping AB inklusive döttrar
18. Granskningsrapport Fastighets AB Butangia
19. Granskningsrapport Norrköping Vatten AB
GranskningsPM, KR-2014/0023-3
20. Granskningsrapport Upplev Norrköping AB
21. Granskningsrapport Norrköping Airport AB
GranskningsPM, KR-2014/0033
22. Granskningsrapport Norrköping Visualisering AB
GranskningsPM, KR-2014/0035-3
23. Granskningsrapport Norrköping Spårvägar AB
24. Granskningsrapport Norrköping Symfoniorkestern AB
25. Granskningsrapport Blåmart Fastighetsutveckling AB
26. Granskningsrapport East Sweden Bryssel AB
27. Granskningsrapport Louis De Geer konsert & kongress i Norrköping AB

28. Granskningsrapport Parkering Norrköping AB

Delägda bolag

29. Granskningsrapport Intressebolaget Nya Norrköping AB

Kommunalförbund, regionförbund och samordningsförbund

30. Revisionsberättelsen och revisionsredogörelse för Kommunalförbundet

Räddningstjänsten Östra Götaland

Basgranskning, KR-2014/0013-5

Delårsgranskning, KR-2014/0013-6

Bokslutsgranskning, KR-2014/0013-

31. Revisionsberättelse för 4:e Storstadsregionens kommunalförbund

Delårsgranskning,

Bokslutsgranskning,

Granskning av upphandlingscenter 2014, KR-2013/0025-2

32. Revisionsberättelse och revisionsredogörelse för Samordningsförbundet

Östra Östergötland

Basgranskning, KR-2014/0017-7

Bokslutsgranskning, KR-2014/0017-

Förstudie plattformar, KR-2014/0017-